

"הַשְׂרָח הַחֲלָבִי" לְתוֹרָה

תרגום התורה לערבית-יהודית שבפי יהודי ארם-צובא (חלב)

ספר שמות
פרשת תצווה

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)
תל-אביב תשס"ו - 2005

© כל הזכויות שמורות למרכז העולמי למורשת יהדות ארם צובא (חלב) המבקש לצטט מהספר

רשאי לעשות כן, בתנאי שיציין את שם הספר, ואת שם המוסד שהוציאו לאור:

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם צובא (חלב)

קלעים חמישים אמה עמדיהם
 י עשרה ואדניהם עשרה: ורחב
 החצר לפאת קדמה מזרחה
 יי חמישים אמה: וחמש עשרה
 אמה קלעים לפתח עמדיהם
 שלשה ואדניהם שלשה:
 יט ולפתח השנית חמש עשרה
 קלעים עמדיהם שלשה
 כ ואדניהם שלשה: ולשער
 החצר מסך | עשרים אמה
 תכלת וארגמן ותולעת שני
 ושש משזר מעשה רקם
 עמדיהם ארבעה ואדניהם
 ארבעה: כל-עמודי החצר
 סביב מחשקים כסף וויהם
 כסף ואדניהם נחשת: ארך
 החצר מאה באמה ורחב |
 חמישים בחמישים וקמה חמש
 אמות שש משזר ואדניהם
 נחשת: לכל כלי המשכן בכל
 עבודתו וכל-יתדותיו וכל-יתדת
 החצר נחשת:
 תצוה כ
 ואתה תצוה | את-בני ס
 ישראל ויקחו אליה שמן זית
 זך כתיב למאור להעלות נר
 תמיד: באהל מועד מחוץ
 לפרכת אשר על-העדות יערוך
 אתו אהרן ובניו מערב עד-
 בקר לפני יהוה חקת עולם
 לדורתם מאת בני ישראל:

כח א ואתה הקרב אליך את-
 אהרן אחיקה ואת-בניו אתו
 מתוך בני ישראל לכהנו-לי
 אהרן נדב ואביהוא אלעזר
 ב ואיתמר בני אהרן: ועשית
 בגדי-קדש לאהרן אחיקה
 ג לכבוד ולתפארת: ואתה
 תדבר אל-כל-חכמי לב אשר
 מלאתינו רוח חכמה ועשו את-
 בגדי אהרן לקדשו לכהנו-לי:
 ד ואלה הבגדים אשר יעשו חשן
 ואפוד ומעיל וכתנת תשבץ
 מענפת ואבנט ועשו בגדי-
 קדש לאהרן אחיקה ולבניו
 ה לכהנו-לי: והם יקחו את-
 הזהב ואת-התכלת ואת-
 הארגמן ואת-תולעת השני
 ואת-השש:
 ו ועשו את-האפוד זהב תכלת
 וארגמן תולעת שני ושש
 ז משזר מעשה חשב: שתי
 כתפת חברת יהיה-לו אל-שני
 ח קצותיו וחבר: וחשב אפדתו
 אשר עליו כמעשהו ממנו
 יהיה זהב תכלת וארגמן
 ותולעת שני ושש משזר:
 ט ולקחת את-שתי אבני-שהם
 ופתחת עליהם שמות בני
 * ישראל: ששה משמתם על

האבן האחת ואת-שמות
 הששה הנותרים על-האבן
 יא השנית כתולדתם: מעשה
 חרש אבן פתוחי חתם תפתח
 את-שתי האבנים על-שמת
 בני ישראל מסבת משבצות
 יב זהב תעשה אתם: ושמת את-
 שתי האבנים על כתפת האפוד
 אבני זכרון לבני ישראל ונשא
 אהרן את-שמותם לפני יהוה
 על-שתי כתפיו לזכרון:
 יג ועשית משבצת זהב:
 יד ושתי שרשרת זהב טהור
 מגבלת תעשה אתם מעשה
 עבת ונתתה את-שרשרת
 העבת על-המשבצת:
 טו ועשית חשן משפט
 מעשה חשב כמעשה אפוד
 תעשנו זהב תכלת וארגמן
 ותולעת שני ושש משזר
 טז תעשה אתו: רבוע יהיה כפול
 ח זרת ארפו וזרת רחבו: ומלאת
 בו מלאת אבן ארבעה טורים
 אבן טור אדם פטודה וברקת
 יח הטור האחד: והטור השני נפק
 יט ספיר ויהלם: והטור השלישי
 כ לשם שבו ואחלמה: והטור
 הרביעי תרשיש ושהם וישפה
 משבצים זהב יהיו במלואתם:
 כא והאבנים תהיין על-שמת בני-

סמאוי ואלא אלרגוואן ואלא דודית צבאג אלקרמיו ואלא אלכתאן:

6. ועשו - ויצנעו אלא אלפאדניה דהב סמאוי ורגוואן דודית צבאג אלקרמיו וכתאן מברום צנעית מעלים:
7. שתי - גנאבין מלפוקאת יכון לו אלא טראפינו וילתיפיק: 8. וחשב - וזגף פדנתו אלדי עאליה כיצניעתו מינו יכון דהב סמווי ורגוואן ודודית צבאג אלקרמיו וכתאן מברום: 9. ולקחת - ותאכוד אלא חגרתין בלוד ותנקוש עליהון איסמי בנין ישראל: 10. ששה - סיתיה מן איסמיהון עלא חגאר אלואחדיה ואלא איסמי סיתיה אלפעלין עלא חגאר תאנייה כיתוולדהון: 11. מעשה - צנעית מעלים גוהר נקשית כאתים תנקוש אלא חגרתין עלא איסמי בני ישראל מדווראת מכרמאת דהב תצנע ליהון: 12. ושמת - ותגעל אלא חגרתין עלא כתאף אלפאדניה חגאר דכראן לבנין ישראל ויחמיל אהרון אלא איסמיהון קדאם אללה עלא כתפינו ליל דכראן: 13. ועשית - ותצנע מכרמת דהב: 14. ושתי - וסנסלתין דהב כאליץ מתכמאת תצנע ליהון צנעית דפר ותגעל אלא סנסיל מדפוראת עלא אלמכרמאת: 15. ועשית - <ותצנע> סדרית אלחיכים צנעית מעלים כי צנעית אלפדניה תצנעו דהב סמווי ורגוואן ודודית צבאג אלקרמיו וכתאן מברום תצנע אלו: 16. רבוע - תרביע יכון מטווי שיביר טולו ושיביר ערצו: 17. ומלאת - ותלצום פי לצמית גוהר ארבע צטורא גוהר ציטיר [אוולאני] יאקוד אחמר (אכצר) זמירוד ואצפר ציטיר אלואחיד: 18. והטור - וציטיר אלתאני כיחלי מוהא וכיהרמא: 19. והטור - וציטיר אלתאלית סגא סבא ופירווא: 20. והטור - וציטיר אלראביע אזרק ובלוד וישים מכרמין דהב יכוננו פי נצמין: 21. והאבנים - ואלחגאר יכוננו עלא איסמי בנין ישראל תנעשר עלא

13. ורחב - וערץ אלחוש לגאהית דאכיל שרקי כמסין צראע: 14. וחמש - וכמסתעשר צראע קליע לל גנאב עוומידהון תלאתיה וגראנהון תלאתיה: 15. ולכתף - ולגנאב אלתאני כמסתעשר קליע עוומדהון תלאתיה וגראנהון תלאתיה: 16. ולשער - ולאבאב אלחוש סתאר עשרין צראע סמאוי ורגוואן ודודית צבאג אלקרמיו וכתאן מברום צנעית מטאריז עוומדהון ארבעה וגראנהון ארבעה: 17. כל - גמיע עוומיד אלחוש מסתדיר מזנארין פיצה ונגנלהון פיצה וגראנהון נחאס: 18. ארך - טול אלחוש מייח פיל צראע וערץ כמסין פי כמסין ועילו כמס תצרוע כתאן מברום וגראנהון נחאס: 19. לכל - לגמיע אוואני אלמסכאן פי גמיע כידמתו וגמיע סכאכו וגמיע סכאך אלחוש נחאס: 20. ואתה - ואנתא תוואעי אלא בני ישראל ויאכדו אליך זית זתון ראייק מדקוק ליצוו ליטעלו סיריג דיימאן: 21. באהל - פי כימית אלמיעאר מן ברא לל פרדא אלדי עלא אלשהאדיה יציף אלו אהרון ובנינו מן אלעיטא חיתא ציביח קדאם אללה רסמית דהר לאגיללהון מן ענד בנין ישראל:

כח

1. ואתה - ואנתא קאריב אליך אלא אהרון אכוך ואלא בנינו מעו מן וצט בנין ישראל ליכרמו קדאמי אהרון נרב ואביהוא אלעזר ואיתמר בנין אהרון: 2. ועשית - ותצנע אתיאיב קדוס לאהרון אכוך לל כראם ולל פכרא: 3. ואתה - ואנתא תכלים אלא גמיע עולמאת אלקלב אלדי מליתו אלהם אלעילים ויצנעו אלא אתיב אהרון ליתקדסו ליכרמו קידאמי: 4. ואלה - והדולי אלאתיאיב אלדי יצנעו סדרא ופדניה וקפטאן וכתוניית תכרים עמאמיה וזנאר ויצנעו אתיב קדוס לאהרון אכוך ולבנינו ליכרמו קידמי: 5. והם - והימא יאכדו אלא אלדהב ואלא

המילה חדרה ללהג הערבי הסורי והארצייראלי מן הטורקות, ראה נכלה 1960, עמ' 273. וכתנת - ג: וקאמין. ד: ותונייה. ראה בראשית לו 3. 9. ופתחת - ותרקום, וכן בג. ד: ותחפור - ותחרוט. 11. חרש אבן - מעשה אומן אבנים טובות, וכן בג, כת"א (עובד אומן אבן טובא). 14. עבת - דפר = בגד: צפר, וכן בהמשך. 17. אבן - אבן טובה, וכן בג. פטרה - לאחר שכתב "אכצר", כמו בג, נתן אותה בתוך סוגריים, וכתב מעליה: זמירוד - אומרנד, כתרנום רס"ג: וזטרד. 19. לשם - סגא.

השווה להלן לח 7: פאריג. 20. נר - וכן ד. בג: צאו - אור. 21. באהל מועד - וכן ב. ג: כיבא אלמיעאר. ד: פי כיבא אלמחצר, כתרנום רס"ג: פי כבא אלמחצר - באוהל ההתגלות. מערב - וכן ד. ב: מן גירוב - נרדפים.

כח

4. השן ואפר - סדרה ופדניה = ג: צדרא וכדניה, כרס"ג: כדנה וצדרה, וראה לעיל כה 7. ומעיל - וכן בג: קופטאן, כמו שתרנם מתרנם נביאים ראשונים: שט"א יח 4, כד 4; שט"ב יג 18. וראה אבישור 1996, עמ' 40.

ישראל שתים עשרה על-
 שמתם פתוחי חותם איש על-
 שמו תהיין לשני עשר שבט:
 כב ועשית על-החשן שרשת
 גבלת מעשה עבת זהב טהור:
 כג ועשית על-החשן שתי טבעות
 זהב ונתת את-שתי הטבעות
 כד על-שני קצות החשן: ונתתה
 את-שתי עבתת הזהב על-
 שתי הטבעת אל-קצות החשן:
 כה ואת שתי קצות שתי העבתת
 תתן על-שתי המשבצות
 ונתתה על-כתפות האפוד אל-
 טו מול פניו: ועשית שתי טבעות
 זהב ושמת אתם על-שני
 קצות החשן על-שפתו אשר
 כז אל-עבר האפוד ביתה: ועשית
 שתי טבעות זהב ונתתה אתם
 על-שתי כתפות האפוד
 מלמטה ממול פניו לעמת
 מחברתו ממעל לחשב
 כח האפוד: וירכסו את-החשן
 מטבעתו אל-טבעת האפוד
 בפתיל תכלת להיות על-חשב
 האפוד ולא-יוח החשן מעל
 כט האפוד: ונשא אהרן את-
 שמות בני-ישראל בחשן
 המשפט על-לבו בבאו אל-
 הקדש לזכרון לפני-יהוה
 ל תמיד: ונתת אל-חשן המשפט

את-האורים ואת-התמים והיו
 על-לב אהרן בבאו לפני יהוה
 ונשא אהרן את-משפט בני-
 ישראל על-לבו לפני יהוה
 תמיד:
 שלושי לא ועשית את-מעיל
 לב האפוד כליל תכלת: והיה פיו
 ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו
 סביב מעשה ארג כפי תחרא
 לג יהיה-לו לא יקרע: ועשית
 על-שוליו רמני תכלת וארגמן
 ותולעת שני על-שוליו סביב
 ופעמני זהב בתוכם סביב:
 לד פעמן זהב ורמון פעמן זהב
 ורמון על-שולי המעיל סביב:
 לה והיה על-אהרן לשרת ונשמע
 קולו בבאו אל-הקדש לפני
 יהוה ובצאתו ולא ימות:
 לו ועשית ציץ זהב טהור
 ופתחת עליו פתוחי חתם קדש
 ליהוה: ושמת אתו על-פתיל
 תכלת והיה על-המצנפת אל-
 לח מול פני-המצנפת יהיה: והיה
 על-מצח אהרן ונשא אהרן
 את-עון הקדשים אשר
 יקדישו בני ישראל לכל-
 מתנת קדשיהם והיה על-
 מצחו תמיד לרצון להם לפני
 יהוה: ושבעת הכתנת שש
 ועשית מצנפת שש ואבנט

מ תעשה מעשה רקם: ולבני
 אהרן תעשה כתנת ועשית
 להם אבנטים ומגבעות תעשה
 להם לכבוד ולתפארת:
 מא והלבשת אתם את-אהרן
 אחיקה ואת-בניו אתו ומשחת
 אתם ומלאת את-ידם וקדשת
 מב אתם וכהנו לי: ועשה להם
 מכנסי-בד לכסות בשר ערוה
 מג ממתנים ועד-ירכים יהיו: והיו
 על-אהרן ועל-בניו בבאם |
 אל-אהל מועד או בגשתם
 אל-המזבח לשרת בקדש
 ולא-ישאו עון ומתו חקת
 עולם לו ולזרעו אחריו:
 כטא רביעי וזה הדבר אשר-תעשה ס
 להם לקדש אתם לכהן לי
 לקח פר אחד בן-בקר ואילם
 ב שנים תמימים: ולחם מצות
 וחלת מצת בלולת בשמן
 ורקיקי מצות משחים בשמן
 ג סלת חטים תעשה אתם: ונתת
 אותם על-סל אחד והקרבת
 אתם בסל ואת-הפר ואת שני
 ד האילם: ואת-אהרן ואת-בניו
 תקדיב אל-פתח אהל מועד
 ה ורחצת אתם במים: ולקחת
 את-הבגדים והלבשת את-
 אהרן את-הכתנת ואת מעיל
 האפוד ואת-האפוד ואת-החשן

ט"א האפוד

אלקדוס קדאם אללה ופי כרוגו ולם ימות: 36. ועשית - ותצנע שך דהב כאלויץ ותנקוש עליה נקשית כאתים קדוס קדאם אללה: 37. ושמת - ותגעל אלו עלא כ״ס סמווי ויכון עלא ליעמאמיה אלא קבל קדאם אלעמאמיה יכון: 38. והיה - ויכון עלא גבין אהרון ויחמיל אהרון אלא דנב אלאקדאס אלדי יקדסו בנין ישראל לגמיע (עטייא) בכשיש אקדסהון ויכון עלא גבינו דאיימאן ליל רצא ליהון קדאם אללה: 39. ושבעת - ותכרים כתונייאית כתאן ותצנע עמאמיה כתאן וזנאר תצנע ענעית מטאריז: 40. ולבני - ולבנין אהרון תצנע כתונייאית ותצנע ליהון זנניר ועראקי תצנע ליהון לל כראם ולל פכרא: 41. והלבשת - ותלביס ליהון אלא אהרון אכוך ואלא בנינו מעו ותמסח ליהון ותכמיל אלא ואגיבהון ותקדיס ליהון ויכדמו קידאמי: 42. ועשה - וציניע ליהון שרוויל כתאן ליגטו לחם סווייה מן חקווהין וחיתא אוראכון יכוננו: 43. והיו - ויכוננו עלא אהרון ועל בנינו פי מגיהון אלא כימית אלמיעאד או פיתקדמהון אלא אלמדבח ליכדום פיל קדוס ולם יקבלו דנב וימותו רסמית דהר לו ולנסלו תבעו:

כט

1. וזה - והאדה אלכאלם אלדי תצנע ליהון לתקדיס ליהון ליכידמו קידמי כוד ראתו ואחיד פאלו בקר וכבוש תנין כמליון: 2. ולחם - וטועם פטיר ובראזיק פטיר מלתותאת פיל זית ורקאייק פטיר ממסוחין פיל זת סמיד חנטה תצנע ליהון: 3. ונתת - ותגעל ליהון עלא טאבק אלואחיד ותקריב ליהון פיל טבק ואלא אלדאתו ואלא תנין אלכבוש: 4. ואת - ואלא אהרון ואלא בנינו תקריב אלא באב כימית מיעאד ותכעיל ליהון פיל מא: 5. ולקחת - ותאכוד אלא אלאתיאב ותלאביס אלא אהרון אלא אלכתונייה ואלא קפטאן אלפארניה ואלא אלפארניה ואלא אלסדרא ותחבון

איסמיהון נקשית כאתים דגול עלא איסמו יכוננו לתנעטר סיביט: 22. ועשית - ותצנע עלא אלסדרא סנסיל מתכמאת ענעית דפר דהב כאלויץ: 23. ועשית - ותצנע עלא אלסדרא חלקתין דהב ותגעל אלא אלחלקתין עלא טראפין אל סדרא: 24. ונתתה - ותגעל אלא אלדפרתין דהב עלא אלחלקתין <!> אלא טראף סדרא: 25. ואת - ואלא טראפין דפרתין תגעל עלא למכרמתין ותגעל עלא כתאף אלפארניה אלא קבל וגהו: 26. ועשית - ותצנע חלקתין דהב ותגעל ליהון עלא טראפין אלסדרא עלא חפתו אלדי אלא גאהית אלפארניה גווא: 27. ועשית - ותצנע חלקתין דהב ותגעל ליהון עלא (גנאבין) כתפין אלפארניה מן תחת מן קבל וגהו לקבל לפיקתו מן פוק לזגיף אלפארניה: 28. וירכסו - ויחבכו אלא אלסדרא מן חלקתו אלא חלקת אלפארניה פי כ״ס סמווי ליכון עלא זגיף אלפארניה ולם יתחרך אלסדרא מן פוק אלפארניה: 29. ונשא - ויחמיל אהרון אלא איסמי בנין ישראל פי סדרית אלחיכים עלא קלבו פי מגי אלא אלקדוס לידכראן קדאם אללה דאיימן: 30. ונתת - ותגעל אלא סדרית אלחיכים אלא אלאנוואר ואלא אלאכמאל ויכוננו עלא קלב אהרון פי מגי קדאם אללה ויחמיל אהרון אלא חיכים בנין ישראל עלא קלבו קדאם אללה דאיימאן: 31. ועשית - ותצנע אלא קפטאן אלפארניה כ״ס סמווי: 32. והיה - ויכון חפתו מטווייה לגוואתו חאפיה יכון לתימו מסתדיר ענעית חאיך כיתים זיריך יכון לו לם ינשאק: 33. ועשית - ותצנע עלא אדיאלו רמנאת סמווי וארגוואן ודודית עבאג אלקרמיז עלא אדיאלו מסתדיר וגרסאת דהב פי מבינהון מסתדיר: 34. פעמן - גרסא דהב ורמאניה גרסא דהב ורמאניה עלא דייאל אלקפטאן מסתדיר: 35. והיה - ויכון עלא אהרון ליכדום וינסמיע צוטו פי מגי אלא

עמ' 26; גד: עוצאכיה - קישור ראש. 38. מתנת - בפנים: עטייא, כמו בגד, ומעל השורה: בכשיש - מתנה - נרדפים. 40. ומגבעות - וכן ב. גד: ואקבאע - וכובעים. 42. ממתנים - גד: מן אלכוואציר - נרדפים. 43. ולא ישאו - וכן בג, כת"א (ויקבלון). ד: יחמלו.

כט

1. פר - בד: רתון. ג: רתו. על המילה, ראה במכוא. בן בקר - ב: פלוז בקר. ד: אבן בקאר. 2. ולחם - וכן ב. ג: וכבו - נרדפים. חלת - וכן בד. ג: וקראין - נרדפים. כלולת - וכן ד. ב: מבסוס - נרדפים. 4. ורחצת - וכן ב: ותיכלסהון (שיכול אותיות) = ד: ותגמלהון. 5. ואפרת - ותחבר. ב:

בג: סגע. ד: גזע, כתרנום רס"ג. על אבני החושן בתרגומים הארמיים והערביים היהודיים, ראה אבישור 1998, עמ' 139-141. 24. הטבעת - אלחלקתין = אלחלקתין. 28. וירכסו - גד: ויגמעו - ויחברו. 30. האורים ואת התמים - וכן בגד, רק טילה אחת כרס"ג: אלאנואר ואלצחאיה. על התרגומים השונים בערבית היהודית למונח זה, ראה אבישור 1991, עמ' 194. 31. כליל תכלת - פתיל תכלת. ב: כאלויץ - כליל. ג: כולו. ד: מכלאין. 32. כפי תחרא - וכן בד. ג: דרע, וכולם משמעם: שריון, כת"א (שרין). 36. ציץ - שך. על מלבוש זה בקרב הערבים, ראה מחיט אלמחיט, עמ' 477. ב: איצטיפאן - כנראה "אצאפה", במשמע "משי מבריק", ראה דווי,

ואפרת לו בחשב האפר:
 ושמת המצנפת על-ראשו
 ונתת את-נזר הקדש על-
 המצנפת: ולקחת את-שמן
 המשחה ויצקת על-ראשו
 ומשחת אתו: ואת-בניו
 תקריב והלבשתם פתנת:
 וחגרת אתם אבנט אהרן ובניו
 וחבשת להם מגבעת והיתה
 להם פהנה לחקת עולם
 ומלאת יד-אהרן ויד-בניו:
 והקרבת את-הפר לפני אהל
 מועד וסמך אהרן ובניו את-
 ידיהם על-ראש הפר: ושחטת
 את-הפר לפני יהוה פתח
 אהל מועד: ולקחת מים הפר
 ונתתה על-קרנת המזבח
 באצבעך ואת-כל-הדם תשפך
 אל-יסוד המזבח: ולקחת את-
 כל-החלב המכסה את-הקרב
 ואת היתרת על-הכבד ואת
 שתי הכליות ואת-החלב אשר
 עליהן והקטרת המזבחה:
 ואת-בשר הפר ואת-ערו
 ואת-פרשו תשרף באש מחוץ
 למחנה חטאת הוא: ואת-
 האיל האחד תקח וסמכו
 אהרן ובניו את-ידיהם על-
 ראש האיל: ושחטת את-
 האיל ולקחת את-דמו וזרקת

י על-המזבח סביב: ואת-האיל
 תנתח לנתחיו ורחצת קרבו
 וכרעיו ונתת על-נתחיו ועל-
 ראשו: והקטרת את-כל-
 האיל המזבחה עלה הוא
 ליהוה ריח ניחוח אשה ליהוה
 הוא: ולקחת את האיל השני
 וסמך אהרן ובניו את-ידיהם
 על-ראש האיל: ושחטת את-
 האיל ולקחת מדמו ונתתה
 על-תנוף און אהרן ועל-תנוף
 און בניו הימנית ועל-בהן ידם
 הימנית ועל-בהן רגלם הימנית
 וזרקת את-הדם על-המזבח
 סביב: ולקחת מן-הדם אשר
 על-המזבח ומשמן המשחה
 והזית על-אהרן ועל-בגדיו
 ועל-בניו ועל-בגדי בניו אתו
 וקדש הוא ובגדיו ובניו ובגדי
 בניו אתו: ולקחת מן-האיל
 החלב והאליה ואת-החלב
 המכסה את-הקרב ואת יתרת
 הכבד ואת שתי הכליות ואת-
 החלב אשר עליהן ואת שוק
 הימין כי איל מלאים הוא:
 כ וכפר לחם אחת וחלת לחם
 שמן אחת ורקיק אחד מסל
 המיצות אשר לפני יהוה:
 ד ושמת הכל על כפי אהרן ועל
 כפי בניו והנפת אתם תנופה

חמישי
 יט

כה לפני יהוה: ולקחת אתם מידם
 והקטרת המזבחה על-העלה
 לריח ניחוח לפני יהוה אשה
 ט הוא ליהוה: ולקחת את-החזה
 מאיל המלאים אשר לאהרן
 והנפת אתו תנופה לפני
 כו יהוה והיה לה למנה: וקדשת
 את חזה התנופה ואת שוק
 התרומה אשר הונף ואשר
 הורם מאיל המלאים מאשר
 לאהרן ומאשר לבניו: והיה
 לאהרן ולבניו לחק-עולם
 מאת בני ישראל כי תרומה
 הוא ותרומה יהיה מאת בני-
 ישראל מזבחי שלמיהם
 כז תרומתם ליהוה: ובגדי הקדש
 אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו
 למשחה בהם ולמלאים
 ל את-ידם: שבעת ימים ילבשם
 הכהן תחתיו מבניו אשר יבא
 אל-אהל מועד לשרת בקדש:
 לא ואת איל המלאים תקח
 ובשלת את-בשרו במקם
 לב קדש: ואכל אהרן ובניו את-
 בשר האיל ואת-הלחם אשר
 לג בסל פתח אהל מועד: ואכלו
 אתם אשר כפר בהם למלא
 את-ידם לקדש אתם וזר לא-
 לד יאכל פי-קדש הם: ואם-יותר
 מבשר המלאים ומן-הלחם

אלמדבח ומן זית אלמסחה ותריש עלא אהרון ועלא אתיאיבו ועלא בנינו ועלא אתיאיב בנינו מעו ויתקדס הוא ואתיאיבו ובנינו ואתיאיב בנינו מעו: 22. ולקחת - ותאכוד מן אלכיביש אלשחם ואללייה ואלא אלשחם אלמגאטי אלא אלגוף ואלא זאייד אלכיביד ואלא כלוותין ואלא אלשחם אלדי עליהון ואלא סק אלימין אין כיביש תכמיל הוא: 23. וכבר - ורגיף כיביו ואחיד וברות טועם זית וחדיה ורקאקה ואחידיה מן טבק אלפטיר אלדי קדאם אללה: 24. ושמת - ותגלע אלכיל עלא כפוף אהרון ועלא כפוף בנינו ותחריך ליהון תחריכה קדאם אללה: 25. ולקחת - ותאכוד ליהון מן ידיהון ותבכיר אלמדבח עלא אלסעידיה לינקיביל בירצה קדאם אללה קורבן הוא קדאם אללה: 26. ולקחת - ותאכוד אלא אלזור מן כיביש תכמיל אלדי לאהרון ותחריך אלו תחריכה קדאם אללה ויכון לך לל גיזו: 27. וקדשת - ותקדיס אלא זור תחריכה ואלא סק אלרפעה אלדי אתחרך ואלדי ארתפע מן כיביש אלתכמיל מן אלדי לאהרון ומן אלדי לבנינו: 28. והיה - ויכון לאהרון ולבנינו לריסים דהר מן ענד בנין ישראל אין רפעה הוא ורפעה יכון מן ענד בנין ישראל מן אדבייח אסליימהון רפעתהון קדם אללה: 29. ובגדי - ואתיב אלקדוס אלדי לאהרון יכונו לבנינו תבעו ליתכבר פיהון וליכמיל פיהון אלא ואגיבהון: 30. שבעת - סבע איימם ילביסהון אלכאדים עווצו מן בנינו אלדי יגי אלא כימית אלמיעעד ליכדום פיל קדוס: 31. ואת - ואלא כיביש תכמיל תאכוד ותטבוך אלא לחמו פי מכאן מקדאס: 32. ואכל - ויאכול אהרון ובנינו אלא לחם אלכיביש ואלא אלטועאם אלדי פיל טבק באב כימית מיעאר: 33. ואכלו - ויאכלו ליהון אלדי אנגפר פיהון ליכמיל אלא ואגיבהון ליקדיס ליהון וגאריב לם יאכול אין קדוס הימא: 34. ואם - ואנכאן יפעל מן לחם אלתכמיל ומן אלטועם חיתא אלציביח ותחריך אלא

לו פי זגיף אלפארניה: 6. ושמת - ותגלע אלעמאמיה עלא ראסו ותגלע אלא תאג אלקדוס עלא ליעמאמיה: 7. ולקחת - ותאכוד אלא זית אלמסחא ותעכוב עלא ראסו ותמסח אלו: 8. ואת - ואלא בנינו תקריב ותלכסהון כותנייאת: 9. וחגרת - ותזאניד ליהון זנאר אהרון ובנינו ותחבוך ליהון עראקי ותכון ליהון כדמיה לרסמית אלדהר ותכמיל ואגיב אהרון וואגיב בנינו: 10. והקרבת - ותקריב אלא אלדאתו קדאם כימית מעעד ויסנוד אהרון ובנינו אלא ידיהון עלא ראס אלדאתו: 11. ושחטת - ותדבח אלא אלדאתו קדאם אללה באב כימית אלמיעעד: 12. ולקחת - ותאכוד מן דם אלדאתו ותגלע עלא קראני אלמדבח פי איצביעתאך ואלא גמיע אלדם תספוך אלא אסאס אלמדבח: 13. ולקחת - ותאכוד אלא גמיע אלשחם אלמגאטי אלא אלגוף ואלא זאייד עלא אלכיביד ואלא כלוותין ואלא אלשחם אלדי עליהון ותבאכר אלמדבח: 14. ואת - ואלא לחם אלדאתו ואלא גלדו ואלא זבלו תחריק פיל נאר מן ברא לימחאט דכוויה הוא: 15. ואת - ואלא כיביש אלואחיד תאכוד ויסנוד אהרון ובנינו אלא ידיהון עלא ראס אלכיביש: 16. ושחטת - ותדבח אלא אלכיביש ותאכוד אלא דמו ותריש עלא אלמדבח מסתדיר: 17. ואת - ואלא אלכיביש תשאקיף לשיקאפו ותכציל גופו וכראעיבו ותגלע עלא שיקאפו ועלא ראסו: 18. והקטרת - ותבכיר אלא גמיע אלכיביש אלמדבח סעידיה הוא קדאם אללה קרבאן ינקיביל בירצה קדאם אללה הוא: 19. ולקחת - ותאכוד אלכיביש תאני ויסנוד אהרון ובנינו אלא ידיהון עלא ראס אלכיביש: 20. ושחטת - ותדבח אלא אלכיביש ותאכוד מן דאמו ותגלע עלא קרקוט אידין אהרון ועלא קרקוט אידין בנינו אלימין ועלא בהין ידון אלימין ועלא בהין רגלון אלימין ותריש אלא אלדם עלא אלמדבח מסתדיר: 21. ולקחת - ותאכוד מן אלדם אלדי עלא

קורבאן הוא לאללה - מתקבל ברצון, קרבן הוא לאלהים, וכן בפסוקים 25, 41, 20. תנך - וכן ב. ג: שחמית אידין - חלב (אלית) האוץ, כתרנום רס"ג: שחמה אדן, כחן - ב: כיהין, ג: בהים. 28. וחת - וברות = ב: וברויקות, ד: וברוקא. 26. למנה - ב: ליל קיפם, ג: ליל קיפמיה - לחלק, זמנה.

ותירתיב - ותסדר, ותתקן, כת"א (ותתקין). ד: ותזנר - ותחנור. 9. וחבשת - וכן ג: ותחבר. ב: ותילבים - ותלביש. 13. והקטרת - וכן ב. ד: ותקטיר, כתרנום רס"ג: וקתר. ראה במבוא. 14. למחנה - וכן ב. ד: ללעסכאר, כתרנום רס"ג: אלעסכר. 18. עלה הוא - עולה הוא לפני האלהים, קרבן המתקבל ברצון לפני האלהים הוא. ג: מקבול מורצי

עַד-הַבֶּקֶר וּשְׂרַפְתָּ אֶת-הַנּוֹתָר
 בָּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי-קֹדֵשׁ הוּא:
 וְעָשִׂיתָ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כַּכֹּה כָּל-
 אֲשֶׁר-צִוִּיתִי אֹתְךָ שֶׁבַע
 יָמִים תִּמְלֵא יָדָם: וּפֶר חֲטָאת
 תַעֲשֶׂה לַיּוֹם עַל-הַכֹּפְרִים
 וְחֲטָאת עַל-הַמִּזְבֵּחַ בַּכֹּפֶר
 עָלָיו וּמִשַּׁחַת אֹתוֹ לְקֹדְשׁוֹ:
 שֶׁבַע יָמִים תִּכְפֹּר עַל-הַמִּזְבֵּחַ
 וְקֹדֶשֶׁת אֹתוֹ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ
 קֹדֵשׁ קֹדְשִׁים כָּל-הַנֹּגַע בַּמִּזְבֵּחַ
 יִקְדָּשׁ:
 וְזֶה אֲשֶׁר תַעֲשֶׂה עַל-
 הַמִּזְבֵּחַ כְּבָשִׂים בְּנֵי-שָׁנָה שְׁנַיִם
 לַיּוֹם תָּמִיד: אֶת-הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד
 תַעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ
 הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים:
 וְעֹשֶׂרן סֹלֶת בְּלוּל בְּשֶׁמֶן כֹּתִית
 רִבַּע הַהֵיזֶן וְנֹסֶף רִבִיעֵת הַהֵיזֶן
 וּיִזַּן לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד: וְאֵת הַכֶּבֶשׂ
 הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים
 כַּמִּנְחַת הַבֶּקֶר וּכְנֹסֶפֶה תַעֲשֶׂה-
 לָהּ לְרִיחַ נִיחֹחַ אֲשֶׁה לַיהוָה:
 עֹלֹת תָּמִיד לְדֹרֹתֵיכֶם פֶּתַח
 אֹהֶל-מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר
 אֹנֵד לָכֶם שְׁמֵהּ לְדַבַּר אֱלֹהֶיךָ
 שֵׁם: וְנִעַדְתִּי שְׁמֵהּ לְבָנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְנִקְדָּשׁ בְּכַבְדִּי:
 וְקֹדֶשְׁתִּי אֶת-אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת-
 הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת-אַהֲרֹן וְאֶת-בָּנָיו

מֵה אֶקְדָּשׁ לְכַהֵן לִי: וּשְׁכַנְתִּי
 בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהֵייתִי לָהֶם
 לֵאלֹהִים: וּיְדַעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה
 אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִשְׁכַּנִּי בְּתוֹכָם
 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם:
 וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטֹרֶת קְטֹרֶת ס
 לֵא עֲצֵי שִׁטִּים תַעֲשֶׂה אֹתוֹ: אִמֶּה
 אֲרָפּוּ וְאִמֶּה רַחְבּוֹ רְבֹועַ וְהָיָה
 וְאִמְתִּים קָמְתוּ מִמֶּנּוּ קִרְנָתָיו:
 וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר אֶת-
 גִּגּוֹ וְאֶת-קִירָתָיו סָבִיב וְאֶת-
 קִרְנָתָיו וְעָשִׂיתָ לוֹ זָר זָהָב
 סָבִיב: וְשָׁתִי טַבַּעַת זָהָב
 תַעֲשֶׂה-לוֹ | מִתַּחַת לְזָרוֹ עַל
 שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו תַעֲשֶׂה עַל-שְׁנֵי
 צַדָּיו וְהָיָה לְבָתִּים לְבָדִים
 לְשֹׂאת אֹתוֹ בְּהֵמָה: וְעָשִׂיתָ
 אֶת-הַבָּדִים עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ
 י אֹתָם זָהָב: וְנָתַתָּה אֹתוֹ לִפְנֵי
 הַפְּרָכָת אֲשֶׁר עַל-אֲרֹן הָעֵדֻת
 לִפְנֵי הַכְּפֹרֶת אֲשֶׁר עַל-הָעֵדֻת
 י אֲשֶׁר אֹנֵד לָךְ שְׁמֵהּ: וְהַקְטִיר
 עָלָיו אַהֲרֹן קְטֹרֶת סָמִים בַּבֶּקֶר
 בַּבֶּקֶר בְּהִיטִיבוֹ אֶת-הַנֶּחֱת
 ח וְקִטְרֹנָה: וּבַהֲעֹלֹת אַהֲרֹן אֶת-
 הַנֶּחֱת בֵּין הָעֶרְבִים וְקִטְרֹנָה
 קְטֹרֶת תָּמִיד לִפְנֵי יְהוָה
 ט לְדֹרֹתֵיכֶם: לֹא-תֵעָלוּ עָלָיו

קְטֹרֶת זָרָה וְעֹלָה וּמִנְחָה וְנֹסֶף
 י לֹא תִסָּכּוּ עָלָיו: וְכִפֹּר אַהֲרֹן
 עַל-קִרְנָתָיו אֶחָת בַּשָּׁנָה מִדָּם
 חֲטָאת הַכֹּפְרִים אֶחָת בַּשָּׁנָה
 יכֹּפֵר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם קֹדֵשׁ-
 קֹדְשִׁים הוּא לַיהוָה:
 וְיַדְבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:
 יב כִּי תִשָּׂא אֶת-רֹאשׁ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל
 לִפְקֹדֵיהֶם וְנָתַנּוּ אִישׁ כֶּפֶר
 נַפְשׁוֹ לַיהוָה בַּפֶּקֶד אֹתָם וְלֹא-
 יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בַּפֶּקֶד אֹתָם:
 יג זֶה | יִתְּנוּ כָל-הָעֵבֶר עַל-
 הַפְּקֻדִים מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל
 הַקֹּדֵשׁ עֹשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל
 מַחְצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַיהוָה:
 יד כָּל הָעֵבֶר עַל-הַפְּקֻדִים מִבֶּן
 עֹשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה יִתֵּן
 טו תְּרוּמָת יְהוָה: הַעֲשִׂיר לֹא-
 יִרְבֶּה וְהִדֹּל לֹא יִמְעִיט
 מִמַּחְצִית הַשֶּׁקֶל לִתֵּת אֶת-
 תְּרוּמַת יְהוָה לְכַפֵּר עַל-
 טז נַפְשֹׁתֵיכֶם: וּלְקַחְתָּ אֶת-כֶּסֶף
 הַכֹּפְרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל-עֲבֹדַת אֹהֶל
 מוֹעֵד וְהָיָה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל
 לְזִכְרוֹן לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר
 עַל-נַפְשֹׁתֵיכֶם:
 יז וְיַדְבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:

ותצנע לו זיך דהב מסתדיר: 4. ושתי - וחלקתין דהב תצנע אלו מן תחת לזיכו עלא גנאבינו (תנין זוייא) תצנע עלא טראפינו ויכון ביות מכאן ליל עיצי ליחמלו אלו פיהון: 5. ועשית - ותצנע אלא אלעיצי כשב בקץ ותלטוך ליהון דהב: 6. ונתתה - ותגעל [ליהא] אלו קדאם אלפרדא אלדי עלא צנדוק אלשהאדיה קדאם אלגטא אלדי עלא אלשהאדיה אלדי אנוויער לך תם: 7. והקטיר - ויבכיר עליה אהרון בכור סמום פיל ציביח פיל ציביח פי תחצינו אלא אלציריג יבכירהא: 8. ובהעלת - ופי שעל אהרון אלא אלסיריג בין גרובין יבכירהא בכור דאיימאן קדאם אללה לאגיילכון: 9. לא - לם תטלעו עליה בכור גריביה וסעידיה והדיה ומסג לם תמסגו עליה: 10. וכפר - ויגפיר אהרון עלא קראנו מרא ואחריה פיל סניה מן דם דכווית אלגפראן מרא ואחריה פיל סניה יגפיר עליה לאגיילכון כאס אלאקדאס הוא קדאם אללה:

11. וידבר - וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 12. כי - כי תשא אין תקבל אלא חסאב בנין ישראל לעדדהון ויגעלו רגול פידא נפסו קדאם אללה פי עדדהון ולם יכון פיהון מות פי עדדהון: 13. זה - האדה יעטו גמיע אלפאיית עלא אלמעדודין ניציף אלזוזניה פי זזנית אלקדוס עשרין דאניק אלזוזניה ניציף אלזוזניה רפעה קדאם אללה: 14. כל - גמיע אלפאיית עלא אלמעדודין מן איבין עשרין סניה וטאליע יעטי רפעית אללה: 15. העשיר - אלגיני לם יכתיר ואלפקיר לם יקליל מן ניציף אלזוזניה ליעטי אלא רפעית אללה ליגפיר עלא אינפיסכון: 16. ולקחת - ותאכוד אלא פיצית אלגפראן מן ענד בנין ישראל ותגעל אלו עלא כדמית כימית אלמיעאר ויכון לבנין ישראל לל דכראן קדאם אללה ליגפיר עלא אינפיסכון:

17. וידבר - וכלאם אללה אלא מוסה קאיילא:

אל ביפעל פיל נאר לם יתאכל אין קדוס הוא: 35. ועשית - ותצנע לאהון ולבנינו כידא כיגמיע אלדי ואצית אילאך סבע אייאם תכמיל ואגיבהון: 36. ופר - וראתו דכוויה תצנע לכיל יום עלא אלגפראן ותדאכי עלא אלמדבב פי גפרך עליה ותמסח אלו ליתקדסו: 37. שבעת - סבע אייאם תגפיר עלא אלמדבב ותקדיס אלו ויכון אלמדבב כאס אלאקדאס גמיע אל בנדאק פיל מדבב יתקדס: 38. וזה - והאדה אלדי תצנע עלא אלמדבב כווריף בנין סניה תנין לכיל יום תאיימאן: 39. את - אלא כרוף אלזאחיד תצנע פיל ציביח ואלא כרוף אלתאני תצנע בין גרובין: 40. ועשרן - ועישיר צמיד מלתות פיל זית מדקוק ריביע אלקיציט ומסג ריביע אלקיציט כמר לכרוף אלזאחיד: 41. ואת - ואלא כרוף אלתאני תצנע בין גרובין כיהדיית אלציביח וכי מסגא תצנע ליהא קורבן ינקיביל בירצה קדאם אללה: 42. עלת - סעידיית דאיימאן לאגיילכון באב כימית מיעאר קדאם אללה אלדי אנוויער ליכון תם לאכלים אליך תם: 43. ונעדתי - ואנוויער תם לבנין ישראל ואתקדס פי כראמי: 44. וקדשתי - ואקדיס אלא כימית אלמיעאר ואלא אלמדבב ואלא אהרון ואלא בנינו אקדיס ליכדמו קידמי: 45. ושכנתי - ואחיל שכנתי פי וצט בנין ישראל ואציר ליהון ליל רב: 46. וידעו - ויערפו אין אנא אללה אלהום אלדי אכרגת ליהון מן ארץ מצר לאחיל שכנתי פי מבינהון אנא אללה אלהום:

ל

1. ועשית - ותצנע מדבב מבכאר באכור כשב בקץ תצנע אלו: 2. אמה - צראע טולו וצראע ערצו תרביע יכון וצרעין עולוו מינו קראני: 3. וצפית - ותלטוך אלו דהב כאליץ אלא סטוחו ואלא חיסאנו מסתדיר ואלא קראני

8. ובהעלת - ובהדליק, וכן בגד, כת"א (ובאדלקות). 9. תעלו - וכן ד. ב: תיסעדו. וזה - בגד: אנגבייה. 13. השקל - וכן ב. ד: מותקאל, כתרנום רס"ג: מותקאל. גרה - וכן בגד: דאניק, בעקבות רס"ג: דאנקא - מטבע קדום שערכו שישית הדרהם. ראה במילונים הערביים. 15. חדל - וכן ב. ד: אלמסכין - המסכן - נרדפים. נפשתיכם - וכן ב. ד: ארווחכון, וכן בפסוק 16.

38. כבשים - ד: כיבוש - נרדפים. תמיד - תאייטן = ב: דאייטן. ד: דאיימא. 40. סלת - צמיד = בד: סמיד. כלול - וכן ד. ב: מבסוס - נרדפים. וראה לעיל פסוק 2. 45. ושכנתי - ואשכן שכנתי, וכן ב. ג: ואחיל נורי - ואשכן אורי, וכן בפסוק 46. בעקבות ת"א (ואשרי שכנתי).

ל

7. בהיטיבו - ג: פי תעדילו. ד: פי תעודלו, כת"א (באתקנותיה).

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)

תל-אביב תשס"ו - 2005